

Kostol a iné sakrálné stavby

Viera, spiritualita a komunita.

Kľúčové slová:

náboženstvo, komunita, miesto stretávania, architektúra, viera, spiritualita, vzájomný rešpekt

Cieľová skupina:

žiaci základnej školy
(vek 6–11 rokov)

Ciele:

Cieľom tejto aktivity je predstaviť žiakom sakrálné stavby ako miesta, ktoré spájajú ľudí – nielen na náboženské účely, ale aj ako kultúrne a komunitné priestory. Žiaci spoznávajú rôzne formy duchovných stavieb (kostol, mešita, synagóga, chrámy...) a ich význam pre spoločnosť. Aktivita podporuje porozumenie rôznym náboženstvám a hodnotám, rozvíja rešpekt, toleranciu a vnímanie duchovných potrieb ľudí. Zároveň rozvíja tvorivosť, estetické cítenie, schopnosť plánovať a spolupracovať pri navrhovaní modelu.

Potrebná časová dotácia:

Dĺžka realizácie aktivity sa môže líšiť v závislosti od konkrétnej skupiny žiakov. Učiteľom odporúčame, aby prispôbili navrhované aktivity aktuálnej skupinovej dynamike, ako aj potrebám a záujmom žiakov.

V prípravnej fáze môžu učitelia využiť rôzne aktivity na predstavenie témy. Môže ísť napríklad o diskusie, videá, kreslenie, rozprávanie príbehov alebo aj exkurziu, v závislosti od veku detí a ich predchádzajúcich vedomostí.

Hlavná fáza výstavby, počas ktorej deti plánujú a stavajú svoj urbanistický prvok pomocou LEGO kociek, by spravidla nemala presiahnuť 45 až 60 minút. Táto fáza však často podnecuje ďalšiu zvedavosť a otázky, čo môže viesť k jej predĺženiu alebo k nadväzujúcim aktivitám. Podrobnejšie inštrukcie a odporúčané pedagogické prístupy pri realizácii aktivít projektu INNO-Kids nájdete v Metodickej príručke pre učiteľov.

Potrebný materiál a pomôcky:

- LEGO kocky rôznych veľkostí, farieb a tvarov
- základové dosky LEGO (voliteľné)
- LEGO figúrky, ktoré môžu predstavovať veriacich, duchovných (napr. kňaza, rabína, imáma), návštevníkov alebo deti
- LEGO nábytok vhodný do interiéru (lavice, oltár, stôl, kazateľnica, svietniky, kvetináče...)
- dekoračné LEGO prvky – napríklad stromy, kvety, holubice alebo zvon
- LEGO dieliky so symbolmi (kríž, polmesiac, Dávidova hviezda, svietnik, atď.)

Poznámka: Ak LEGO nemáte k dispozícii, žiaci môžu použiť recyklovaný materiál, papier alebo kartón.

Úvod:

Začnite rozhovorom o tom, čo sú to sakrálné stavby – teda budovy určené na duchovné účely, ako sú kostoly, mešity, synagógy, chrámy či modlitebne. Vysvetlite, že takéto stavby môžu vyzeráť rôzne v závislosti od náboženstva, kultúry a krajiny, v ktorej sa nachádzajú. Položte deťom otázky, ktoré podporia ich zvedavosť: Navštívili ste už niekedy kostol alebo inú duchovnú stavbu? Ako vyzerala? Prečo ľudia navštevujú kostoly? Čo všetko sa v nich môže diať – okrem bohoslužieb (napr. spev, svadby, modlitby, koncerty...)?

Ukážte žiakom fotografie rôznych náboženských stavieb z rôznych krajín a kultúr. Zdôraznite, že hoci sa líšia architektúrou a výzdobou, všetky spája duchovný rozmer, ticho a viera ľudí.

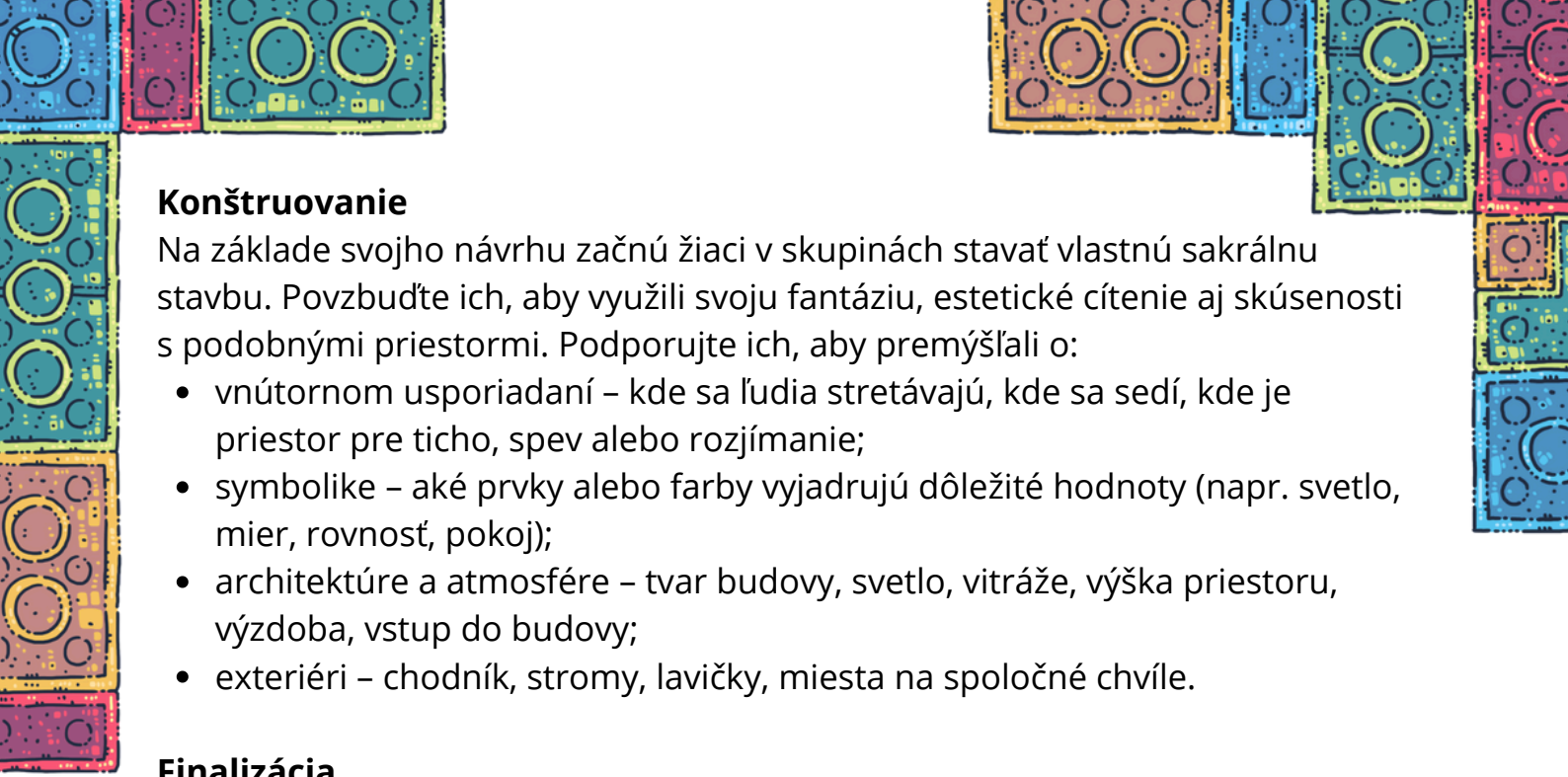
Vysvetlite, že dnes budú deti navrhovať vlastnú sakrálnu stavbu – miesto, kde sa ľudia stretávajú, premýšľajú, hľadajú pokoj alebo duchovnú silu. Nemusia kopírovať žiadnu konkrétnu budovu – môžu vytvoriť niečo nové, moderné, alebo inšpirované prírodou, pokojom, svetlom.

Postup:

Prípravná fáza

Vyzvite žiakov, aby si spoločne v skupine navrhli vlastné miesto duchovného stretávania: môže byť inšpirované konkrétnym náboženstvom alebo vytvorené úplne slobodne; môže byť tradičné (s vežou, oltárom, lavicami) alebo moderné (priestor s kruhom, prírodný pavilón, otvorená stavba v parku).

Pomôžte im zamyslieť sa nad tým, kto ich stavbu bude navštevovať, na čo bude slúžiť, ako sa v nej ľudia budú cítiť a aké farby, svetlo, symboly či tvar jej dajú osobitý charakter.

Konštruovanie

Na základe svojho návrhu začnú žiaci v skupinách stavať vlastnú sakrálnu stavbu. Povzbudte ich, aby využili svoju fantáziu, estetické cítenie aj skúsenosti s podobnými priestormi. Podporujte ich, aby premýšľali o:

- vnútornom usporiadaní – kde sa ľudia stretávajú, kde sa sedí, kde je priestor pre ticho, spev alebo rozjímanie;
- symbolike – aké prvky alebo farby vyjadrujú dôležité hodnoty (napr. svetlo, mier, rovnosť, pokoj);
- architektúre a atmosfére – tvar budovy, svetlo, vitráže, výška priestoru, výzdoba, vstup do budovy;
- exteriéri – chodník, stromy, lavičky, miesta na spoločné chvíle.

Finalizácia

Keď je základná stavba hotová, žiaci sa zamerajú na doladovanie priestoru – aby ich sakrálna stavba pôsobila pokojne, dôstojne a symbolicky. Povzbudte ich, aby venovali pozornosť detailom, ktoré dodajú priestoru hlbší význam.

Príbehy

Po dokončení modelu vytvorte priestor, kde každá skupina premyslí a predstaví príbeh, ktorý sa odohráva v ich sakrálnej stavbe. Inšpirujte žiakov otázkami: Kto prišiel do tejto stavby a prečo? (napr. na sviatok, na svadbu, pomodliť sa, spievať, rozmýšľať, pomáhať iným) Ako sa tam cítil? S čím odišiel? Čo sa v ten deň udialo výnimočné alebo pekné?

Prezentácia

Každá skupina predstaví svoju sakrálnu stavbu pred triedou. Opíše, pre koho je určená a aké hodnoty stavba vyjadruje. Povzbudte žiakov, aby rešpektovali rôzne náboženstvá, hodnoty a pohľady, ktoré sa pri prezentáciách môžu objaviť. Dôležité je, aby každá skupina odprezentovala priestor, ktorý má pre niekoho hlboký význam.

Tipy:

- Nie všetci žiaci majú rovnaké náboženské zázemie alebo skúsenosť. Dôležité je, aby sa každé dieťa cítilo prijaté a jeho pohľad bol rešpektovaný.
- Po aktivite môžete so žiakmi diskutovať: Čo ste sa naučili o rôznych duchovných miestach? Ako ste sa cítili pri navrhovaní vlastného?

Dodatočné informácie:

Prispôsobenie aktivít

Poskytnite dodatočnú podporu alebo zjednodušené inštrukcie žiakom, ktorí to potrebujú. Šikovnejším žiakom ponúknite rozširujúce úlohy, napríklad detailnejšie štúdium udržateľných postupov alebo stavbu zložitejších modelov.

Hodnotenie

Žiakov hodnotte na základe ich participácie počas diskusií a praktických aktivít. Zohľadňujte kreativitu, úsilie, spoluprácu, mieru porozumenia prejavenu v ich výsledných modeloch, kritické myslenie, schopnosť poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu a prezentačné zručnosti.

Doplňkové aktivity

- Žiaci môžu skúmať symboly rôznych náboženstiev a vytvoriť spoločný plagát alebo koleso symbolov, kde vysvetlia ich význam. Podporujte porozumenie a rešpekt.
- Rozprávajte sa o rôznych duchovných sviatkoch – Vianoce, Veľká noc, Chanuka, Ramadán, Vesak... Môžete pozvať rodiča alebo hosťa, ktorý niektorý sviatok oslavuje, aby ho priblížil žiakom.

Súvis so vzdelávacím programom:

Aktivita prepája vzdelávacie oblasti:

Spoločnosť (*náboženské tradície a symboly, význam náboženstva pre ľudí, tolerancia, svetové náboženstvá*)

Matematika (*meranie, pôdorysy, proporcie*)

Umenie (*dizajn, tvorivosť, stavba modelov*)

Jazyk (*rozprávanie príbehov, diskusia, prezentačné zručnosti*)

Súvis s cieľmi udržateľnosti:

- **SDG 4:** Kvalitné vzdelávanie - aktivita podporuje poznávanie rôznych kultúr a vierovyznaní, rozvíja kritické myslenie, tvorivosť, jazykové zručnosti a schopnosť vnímať iný pohľad na svet.
- **SDG 16:** Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie - žiaci objavujú význam miest, ktoré podporujú pokoj, porozumenie, dialóg a duchovné hodnoty. Rozvíjajú schopnosť viesť rešpektujúcu diskusiu a vytvárať prostredie bezpečné pre všetkých.

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo SAAIC. Európska únia ani organizácia udeľujúca grant za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

